

Η Ένταξη της Ελλάδος στο ΝΑΤΟ.

Γράφει ο Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς.

Υπογραφή της ιδρυτικής Συνθήκης του ΝΑΤΟ.

«Μόνο ή δύναμη μπορεί να συνεργαστεί, ή αδυναμία μπορεί μόνο να ικετεύσει». Στρατηγός Ντουάιτ Αϊζενχάουερ(1890-1969) Πρόεδρος των ΗΠΑ.

Η Ίδρυση.

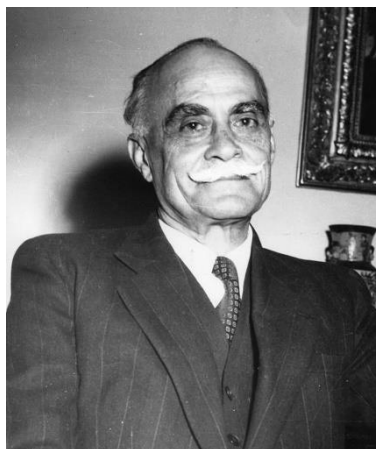
Την 4^η Απριλίου 1949, στην πρωτεύουσα των ΗΠΑ υπογράφηκε από 12 κράτη(Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Δανία, ΗΠΑ, Ισλανδία, Ιταλία, Καναδά, Λουξεμβούργου, Νορβηγία, Ολλανδία, Πορτογαλία), η «Συνθήκη της Ουάσιγκτον», η οποία αποτέλεσε την ιδρυτική πράξη του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου(North Atlantic Treaty Organization), γνωστού με το ακρωνύμιο ΝΑΤΟ. Η κύρια αποστολή του αφορά στην συλλογική άμυνα προς διαφύλαξη της ειρήνης της ευημερίας και της ασφαλείας στη περιοχή του Βορείου Ατλαντικού. Το Άρθρο 5 αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του ΝΑΤΟ και προβλέπει ότι επίθεση σε ένα κράτος μέλος συνιστά επίθεση σε όλους. Η επίκληση του άρθρου 5 έγινε μόνο μια φορά στην ιστορία της Συμμαχίας κατά την τρομοκρατική επίθεση στους «Δίδυμους Πύργους» της Νέας Υόρκης, την 11^η Σεπτεμβρίου 2001^[1].

Η Διεύρυνση.

Την 19^η Οκτωβρίου 1951 το Συμβούλιο του NATO [North Atlantic Council (NAC)], εισηγήθηκε προς τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να εγκρίνουν την ένταξη της Ελλάδος και της Τουρκίας. Το Βορειο-Ατλαντικό Συμβούλιο είναι το πλέον σημαντικό πολιτικό όργανο λήψης αποφάσεων εντός του Οργανισμού, στο οποίο προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας του NATO [2]. Όλες οι αποφάσεις σε κάθε μία από τις επιτροπές της "Συμμαχίας" λαμβάνονται με ομοφωνία, ώστε να εκφράζουν την συλλογική επιθυμία όλων των μελών.

Η Επικύρωση από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Την 18^η Φεβρουαρίου 1952, η Ελληνική Βουλή επικύρωσε την συμφωνία ένταξης της χώρας μας στον NATO. Ο πρωθυπουργός Νικόλαος Πλαστήρας [3] στην αγόρευση του τόνισε: «Η Έλλάς αισθάνεται ασφαλές-στηρη αποτελώντας μέλος μίας συμμαχίας ελεύθερων δημοκρατικών λαών. Η κυβέρνηση είναι εύτυχής σήμερα, διότι με την ψήφισιν σχεδόν ομοφώνως, από τη Βουλήν του νομοσχεδίου περί εισόδου τῆς Έλλάδος εἰς τὸ Ἀτλαντικόν Σύμφωνον, ἐπικυρώνεται γεγονός χαρμόσυνον καὶ πολύ σοβαρόν... Δὲν πρέπει νὰ γίνεται λόγος, ὅτι ἡ Έλλάς ἤμπορεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ ἄλλην πολιτικὴν... Δὲν ἤμπορεῖ κανεῖς νὰ μὴν παραδεχτεῖ, ὅτι ἡ Έλλάς αισθάνεται ἑαυτὴν ἀσφαλεστέρα συμμετέχοντα εἰς τὸ Ἀτλαντικόν Σύμφωνον μετὰ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων αἱ ὁποῖαι κατοικοῦνται ἀπὸ ελεύθερους δημοκρατικούς λαούς, Αἱ ἄλλαι θεωρεῖται περί ουδετερότητος καὶ εἰρηνεύσεων εἶναι θεωρεῖται αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ γεγονός αὐτό».

Ο Στρατηγός Νικόλαος Πλαστήρας (1952).

Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως Στρατάρχης Αλέξανδρος Παπάγος[4] εξήρε την σημασία του γεγονότος υπογραμμίζοντας: «Αΐσθημα πλήρους ικανοποιήσεως μέ κατέχει διά τήν αποδοχήν τῆς Ἑλλάδος ὡς ἰσοτίμου μέλους εἰς τόν Ὅργανισμόν τοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου. Ἡ συμμετοχή μας εἰς τό ΝΑΤΟ ἀποτελεῖ τήν καλυτέραν πιστοποίησην ὅτι αἱ ΗΠΑ καί τά ἄλλα κράτη, μέλη τοῦ Συμφώνου πανηγυρικῶς ἀνεγνώρισαν τήν μεγάλην συνδρομήν τήν ὁποίαν προσέφεραν ἡ Πατρίς μας εἰς τούς κοινούς ἀγῶνας διά τήν ἐλευθερίαν καί τήν δημοκρατίαν». Στην ψηφοφορία ψήφισαν αρνητικά οι 8 βουλευτές της ΕΔΑ και ο ανεξάρτητος αριστερός βουλευτής Μιχάλης Κύρκος[5].

Ο Στρατάρχης Αλέξανδρος Παπάγος (1952).

Ο τότε υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Ντιν Άτσεσον [Dean Acheson (1893-1971)], μιλώντας στην αμερικανική Γερουσία, τόνισε την σημασία εξυπηρετήσεως των αμερικανικών συμφερόντων από την ένταξη των δύο χωρών στο ΝΑΤΟ: «Ἡ εἰσδοχή τῶν δύο χωρῶν δέν θά συντελέσει μόνον εἰς τήν ἐνίσχυση τῆς δικῆς των ἀσφαλείας, ἀλλά καί τῶν ἄλλων χωρῶν τοῦ Συμφώνου. Ἄρκεῖ νά ρίξωμεν ἓνα βλέμμα εἰς τόν χάρτην, διά νά εἶδωμεν ποῖα εἶναι ἡ στρατηγική σημασία τῶν δύο χωρῶν διά τήν ἄμυνα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Φυλάσσουν τάς ἀνατολικάς προσβάσεις πρὸς τήν Μεσόγειον ἀπό τά στενά τῆς Ἰταλίας καί ἀπό τήν Μαύρην Θάλασσαν. Ἐπιπλέον, ἡ Τουρκία πλευροκοπεῖ τάς χερσαίας ὁδούς, αἱ ὁποῖαι ἄγουν ἀπό τήν Ρωσίαν πρὸς τάς πλούσιαις πετρελαιοπηγὰς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς».

Ο Ντιν Άτσεσον.

Το 13^ο Μέλος.

Η συμμετοχή της Ελλάδος στο NATO απετέλεσε το λογικό επακόλουθο της συμφωνίας της Μόσχας (9 Οκτωβρίου 1944)[\[6\]](#) και της διασκέψεως της Γιάλτας (Φεβρουάριος 1945)[\[7\]](#), με τις οποίες ενταχθήκαμε στην βρετανική σφαίρα επιρροής. Μετά την αναγγελία του δόγματος Τρούμαν (Μαρτιος 1947)[\[8\]](#), οι ΗΠΑ ανέλαβαν την υποστήριξη της χώρας μας για την καταστολή της κομμουνιστικής ανταρσίας. Το «Δόγμα Τρούμαν» έθεσε το πολιτικό και ιδεολογικό πλαίσιο του ψυχρού πολέμου. Μετατόπισε την αμερικανική εξωτερική πολιτική προς την Σοβιετική Ένωση, από την πολιτική του «κατευνασμού (appeasement)», στην πολιτική της ανασχέσεως (containment)». Το 1949 η Σοβιετική Ένωση πραγματοποίησε την πρώτη επιτυχημένη πυρηνική δοκιμή, γεγονός που ώθησε τις ΗΠΑ να τριπλασιάσουν τις αμυντικές δαπάνες τους. Οι ΗΠΑ μέχρι το 1950 δεν επιθυμούσαν την επέκταση του NATO προς την Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Ο πόλεμος της Κορέας μετέβαλε την στρατηγική των ΗΠΑ για δύο κυρίως λόγους. Η ανάπτυξη μεγάλων στρατιωτικών δυνάμεων στην Ανατολή έπρεπε να εξισορροπηθεί με την ένταξη στο NATO επιπλέον δυνάμεων. Οι αξιόμαχοι στρατοί της Ελλάδος και της Τουρκίας κάλυπταν αυτές τις ανάγκες. Ο πόλεμος της Κορέας, η πρώτη πολεμική αναμέτρηση μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, υπογράμμισε την ανάγκη αποτροπής επεκτάσεως των αναφλέξεων προς την ευαίσθητη περιοχή μας.

Το Αντίπαλο Δέος.

Το 1955 προσχώρησε στο NATO, η τότε Δυτική Γερμανία, γεγονός που οδήγησε την ΕΣΣΔ (Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών) στην ίδρυση του «Συμφώνου της Βαρσοβίας[\[9\]](#)», στο οποίο συμμετείχαν: η Αλβανία, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Τσεχοσλο-

βακία και η πρώην Ανατολική Γερμανία. Το σχέδιο αμύνης του NATO προέβλεπε ότι σε περίπτωση επιθέσεως των δυνάμεων του Συμφώνου της Βαρσοβίας κατά της Δυτικής Ευρώπης, η Γιουγκοσλαβία, η Ελλάδα και η Τουρκία θα αποτελούσαν απειλή στα πλευρά του επιτιθεμένου, όπως συνέβη με την Γερμανία στους δύο παγκοσμίους πολέμους.

Η Αποχώρηση και η Επάνοδος.

Το 1964, η Ελλάς σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τα αιματηρά επεισόδια που έλαβαν χώρα στη Κύπρο ανέστειλε την συμμετοχή της σε όλες τις Νατοϊκές ασκήσεις. Την 14^η Αυγούστου 1974 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ως επικεφαλής της οικουμενικής κυβερνήσεως, αποφάσισε την απόσυρση της Ελλάδος από το Στρατιωτικό σκέλος της Συμμαχίας, λόγω της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο. Την 19^η Οκτωβρίου 1980, επί πρωθυπουργίας Γεωργίου Ράλλη, επανήλθαμε στο στρατιωτικό σκέλος της συμμαχία, 70 ημέρες πριν την ένταξή μας στην ΕΟΚ(Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα).

«Ανήκομεν εις την Δύσην».

Η Ελλάδα, ως μέλος της συμμαχίας, επέλεξε στην ουσία στρατόπεδο, απόρροια του οποίου υπήρξε το «Ανήκομεν εις τήν Δύσην» του Κωνσταντίνου Καραμανλή[10]. Για πολλά χρόνια η επιρροή των ΗΠΑ στα εσωτερικά μας υπήρξε μεγάλη. Το 1982 η Ισπανία έγινε το 15^ο μέλος της συμμαχίας. Το 1992 μετά την διάλυση της ΕΣΣΔ και του Συμφώνου της Βαρσοβίας, το NATO διευρύνθηκε με την ένταξη των πρώην Ανατολικών Χωρών, με αποτέλεσμα να αριθμεί σήμερα 30 μέλη [Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία (1999), Βουλγαρία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Σλοβακία, Σλοβενία (2004), Αλβανία, Κροατία 2009, Μαυροβούνιο (2017), Βόρεια Μακεδονία (2020)].

Νέες Αποστολές.

Η αποστολή του μετά την διάλυση της ΕΣΣΔ, εστιάσθηκε στην αποσόβηση τοπικών πολέμων και κρίσεων (Βοσνία-Ερζεγοβίνη 1995, Κόσσοβο 1998, Αφγανιστάν 2001-21), στον έλεγχο παράνομης διακινήσεως όπλων και την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας, μετά από φυσικές καταστροφές (σεισμοί Πακιστάν). Η αποστολή δυνάμεων του NATO στο Αιγαίο, για την επιτήρηση μετακινήσεως προσφύγων και μεταναστών από την Τουρκία στην Ελλάδα αποτελεί ένα νέο πεδίο δράσεως της Συμμαχίας.

Η Επιστροφή στα Παλιά.

Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία την 24^η Φεβρουαρίου 2022, επαναδραστηριοποίησε το ΝΑΤΟ, στην βασική του αποστολή που αφορά την συλλογική άμυνα και ώθησε τη Σουηδία και τη Φινλανδία να υποβάλλουν αίτημα ένταξης στη συμμαχία (18^η Μαΐου 2022). Η Τουρκία αντέδρασε στην ένταξη των δύο Σκανδιναβικών χωρών στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, με το σκεπτικό ότι δίνουν καταφύγιο σε ανθρώπους που συνδέονται με το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν (ΡΚΚ) και με άλλες οργανώσεις τις οποίες θεωρεί τρομοκρατικές. Επιπλέον η Φινλανδία και η Σουηδία έβαλαν τέλος στις εξαγωγές όπλων στην Τουρκία το 2019.

Διαπιστώσεις Συμπεράσματα.

Η λέξη σύμμαχος προέρχεται από το «μάχομαι μαζί». Η ανάγκη δημιουργίας συμμαχιών και συνασπισμών ξεκίνησε από την αρχαιότητα για την αντιμετώπιση μεγάλων απειλών ή επίτευξη δύσκολων στόχων. (Περσικοί Πόλεμοι, Εκστρατεία της Τροίας).

Το ΝΑΤΟ όπως όλα τα ανθρώπινα δημιουργήματα είναι ατελές. Παρότι κάθε μέλος έχει μία ψήφο και οι αποφάσεις λαμβάνονται ομοφώνως, το εκτόπισμα κάθε χώρας μετράει διαφορετικά. Σε περίπτωση π.χ. αποχώρησης των ΗΠΑ, το πιθανότερο είναι ότι η συμμαχία θα διαλυθεί. Σε κάθε περίπτωση τα ισχυρά μέλη κάθε διεθνούς οργανισμού επηρεάζουν τα υπόλοιπα.

Η ομοφωνία στην λήψη των αποφάσεων είναι η αιτία που το ΝΑΤΟ δεν μπορεί να αναλάβει δράση σε περίπτωση επιθέσεως ενός κράτους μέλους εναντίον άλλου (Τουρκία-Ελλάς). Είναι προφανές ότι η Τουρκία δεν θα συμφωνήσει σε οποιαδήποτε ενέργεια στρεφόμενη εναντίον της.

Το Βορειοατλαντικό Σύμφωνο μετράει 73 χρόνια υπάρξεως και συνεχίζει να επεκτείνεται. Ο κύριος λόγος που συμβαίνει αυτό είναι ότι υπήρξε το αποτέλεσμα της ελευθέρως βουλήσεως δημοκρατικών χωρών με όλα τα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες τους.

Κάθε μέλος είναι ελεύθερο να αποχωρήσει όποτε το θελήσει. Οι κανόνες του ΝΑΤΟ δεν επιτρέπουν την αποβολή ενός μέλους, αλλά διαφαίνεται πλέον η ανάγκη επικαιροποίησεως του ιδρυτικού καταστατικού.

Η Τουρκία επιδιώκει να αποκομίσει πολλαπλά κέρδη πριν συμφωνήσει για την ένταξη της Σουηδίας και της Φινλανδίας στην συμμαχία

(προμήθεια των αμερικανικών αεροσκαφών F 35, αναβάθμιση των F 16 και επηρεασμό του σώματος των ψηφοφόρων υπέρ του Ερντογάν στις εκλογές του 2023).

Διαχρονικά οι δυνατοί διαμορφώνουν το δίκαιο σύμφωνα με το συμφέρον τους. Όσο ισχυρός όμως και να είσαι έχεις την ανάγκη των συμμαχιών. Η αίσθηση ότι μπορείς να αποφασίζεις και να ενεργείς μόνος, οδηγεί στην απώλεια του μέτρου και της πραγματικότητας.

Δεν είναι αρκετό να ζητάμε από τους εταίρους μας στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ, να καταδικάσουν την Τουρκία κάθε φορά που μας απειλεί. Πρέπει να σκεφθούμε τι είναι αυτό που δεν κάνουμε ώστε να «κόψουμε την όρεξη» του αρπακτικού μας γείτονα. Κάθε Ελληνίδα και Έλληνας οφείλει να ενστερνισθεί ότι η υπεράσπιση της πατρίδος συνιστά το ανώτατο καθήκον μας και να το εννοήσουν εχθροί και φίλοι. Αυτό δεν δημιουργείται από μόνο του, απαιτεί μεγάλη προετοιμασία και σκληρή προσπάθεια. Μετά όμως όλα γίνονται εύκολα και απλά.

Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς.

Παραπομπές.

[1] Τα άρθρα που αναφέρονται στην συλλογική άμυνα είναι : Το Άρθρο 4, «Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θέλουν συσκέπτεσθαι από κοινού οσάκις κατά την γνώμην οιουδήποτε εξ αυτών απειλείται η εδαφική ακεραιότης ή πολιτική ανεξαρτησία ή ασφάλεια ενός οιουδήποτε των Μερών». Το Άρθρο 5: «Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι, ένοπλος επίθεσις εναντίον ενός ή πλειόνων εξ αυτών εν Ευρώπη ή Βορείω Αμερική θέλει θεωρηθεί επίθεσις εναντίον απάντων και συνεπώς συμφωνούν ότι εν περιπτώσει τοιαύτης ενόπλου επιθέσεως, έκαστον εξ αυτώ, εν τη

ασκήσει του υπό του άρθρου 51 του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών αναγνωριζομένου δικαιώματος της ατομικής ή συλλογικής αυτοαμύνης, θα συνδράμη τα υφιστάμενα την επίθεσιν εν ή πλείονα Μέρη δια της αμέσου λήψεως, τόσον ατομικώς όσον και από συμφώνου μετά των ετέρων Μερών, των μέτρων άτινα θεωρεί αναγκαία περιλαμβανομένης της χρήσεως ενόπλου βίας προς αποκατάστασιν και διατήρησιν της ασφαλείας της περιοχής του Βορείου Ατλαντικού».

[2] Ο Γενικός Γραμματέας είναι ο κορυφαίος διεθνής πολιτικός αξιωματούχος της Συμμαχίας. Είναι υπεύθυνος για την καθοδήγηση των διαδικασιών διαβουλεύσεων και λήψεως αποφάσεων στο πλαίσιο της Συμμαχίας και για τη διασφάλιση της εφαρμογής των. Ο Γενικός Γραμματέας είναι επίσης ο κύριος εκπρόσωπος του NATO και επικεφαλής του Διεθνούς Επιτελείου του Οργανισμού, το οποίο παρέχει συμβουλές, καθοδήγηση και διοικητική υποστήριξη στις εθνικές αντιπροσωπείες, από τα κεντρικά γραφεία του NATO. Ο πρώην πρωθυπουργός της Νορβηγίας Jens Stoltenberg ασκεί τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα του NATO από το 2014.

[3] Ο **Στρατηγός Νικόλαος Πλαστήρας**(1883 Βούνεση (σημερινό Μορφοβούνι) Καρδίτσας, 1953 Αθήνα), διετέλεσε τρεις φορές πρωθυπουργός της Ελλάδος (3 Ιαν.-8 Απρ. 1945, 15 Απρ.-21 Αυγ. 1950, 27 Οκτ. 1951-11 Οκτ. 1952). Αγwonίσθηκε στον Μακεδονικό Αγώνα το 1907, Συμμετείχε το 1909 στο κίνημα στου Γουδή. Πολέμησε στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-13). Έλαβε μέρος στο κίνημα Εθνικής Αμύνης στην Θεσσαλονίκη το 1916. Πολέμησε στην μάχη του Σκρά ντι Λέγκεν (Μάιος 1917) με τον βαθμό του ταγματάρχη, ως Διοικητής του ΙΙΙ τάγματος του 6^{ου} Συντάγματος Αρχιπελάγους. Συμμετείχε στην εκστρατεία στην Ουκρανία ως Διοικητής του του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων της 13^{ης} Μεραρχίας, το οποίο διοίκησε μέχρι το τέλος της Μικρασιατικής εκστρατείας, τον Σεπτέμβριο του 1922. Την 15^η Σεπτεμβρίου 1922 ο Πλαστήρας ηγήθηκε στρατιωτικού κινήματος, με τον Συνταγματάρχη Στυλιανό Γονατά και τον Αντιπλοίαρχο Δημήτριο Φωκά και ανέλαβε την εξουσία της χώρας. Την 22^α Νοεμβρίου εκτελέσθηκαν οι έξι (5 πολιτικοί και 1 στρατιωτικός) εκ των οκτώ παραπεφθέντων στο στρατοδικείο, ως υπαίτιοι της μικρασιατικής καταστροφής. Την 25^η Μαρτίου 1924 με ψήφισμα της Συντακτικής Εθνοσυνελεύσεως κηρύχθηκε Αβασίλευτος Δημοκρατία. Η ίδια εθνοσυνέλευση κήρυξε τον Πλαστήρα και τον Γονατά «άξια τέκνα της πατρίδος»

τους προήγαγε σε αντιστράτηγους και αποφάσισε να λαμβάνουν ισοβίως τον μισθό του εν Ενεργεία Αντιστρατήγου με όλα τα επιδόματα.

Ο Πλαστήρας αποστρατεύθηκε το 1924, ενώ διώχθηκε από τον Πάγκαλο. Την 6^η Μαρτίου 1933, μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές, προσπάθησε ανεπιτυχώς να επιβάλει δικτατορία, αναγκασθείς στην συνέχεια να διαφύγει στην Γαλλία. Κατά την διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου απέστειλε επιστολή προς τον πρέσβη της Ελλάδος στην Γαλλία Πλούταρχο Μεταξά με την οποία ζητούσε η Ελλάς να ταχθεί με τον Άξονα. Η δημοσίευσή της στον τύπο, την 8^η Απριλίου 1945, υπήρξε η αιτία της παραιτήσεώς του από την πρωθυπουργία. Τον Ιανουάριο του 1950 ίδρυσε την ΕΠΕΚ (Εθνική Προοδευτική Ένωση Κεντρώων). Τον Οκτ. του 1951 σχημάτισε κυβέρνηση με το κόμμα των φιλελευθέρων του Σοφοκλή Βενιζέλου. Κατά την διάρκεια της πρωθυπουργίας του η Ελλάς έγινε μέλος του ΝΑΤΟ, αποστάλθηκε εκστρατευτικό σώμα στον πόλεμο της Κορέας, ενώ εκτελέσθηκαν οι Νικόλαος Μπελογιάννης, Δημήτριος Μπάτσης, Νικόλαος Καλούμενος και Ηλίας Αργυριάδης κριθέντες ένοχοι κατάσκοπίας. Τα γεγονότα αυτά καθόρισαν το σύνθημα από την αριστερά «**Τι Πλαστήρας, τι Παπάγος ;**»

Ο Πλαστήρας υπήρξε γνήσιο τέκνο των στρατιωτικών κινημάτων του 1909, 1916 και του 1922, και των αλλεπάλληλων του μεσοπολέμου, τα οποία έγιναν όλα στο όνομα της Δημοκρατίας, αλλά επί της ουσίας για την κατάληψη της εξουσίας. Υπήρξε τίμιος και ανιδιοτελής στην διαχείριση των δημοσίων και ασκητικός στην προσωπική του ζωή. Άγγιξε το συναίσθημα του ελληνικού λαού και ιδιαίτερα των προσφύγων, στην συνείδηση του οποίου έχει μείνει ως «ο Μαύρος Καβαλάρης».

[4] Ο **Στρατάρχης Αλέξανδρος Παπάγος**(1883-1955 Αθήνα) Απόφοιτησε από την Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή και στην συνέχεια εγγράφηκε στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επιθυμώντας να σταδιοδρομήσει στον στρατό και έχοντας υπερβεί το όριο ηλικίας για να εισέλθει στην Σχολή Ευελπίδων, φοίτησε στην αντίστοιχη σχολή των Βρυξελλών (1902-04) και στην σχολή ιππικού της Υπρ (1904-06). Το 1906 κατετάγη στον Ελληνικό Στρατό ως ανθυπίλαρχος. Το 1910 υπηρέτησε ως υπασπιστής του Ελ. Βενιζέλου, ενώ κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων ως διαγγελέας του Αρχιστράτηγου Κωνσταντίνου. Μετά την εκθρόνιση του βασιλέως Κωνσταντίνου από τον Βενιζέλο (Ιουν. 1917), ο Παπάγος απομακρύνθηκε από τον στρατό και συνέχεια εκτοπίσθηκε σε νησιά των Κυκλάδων. Μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές της 1^{ης} Νοεμβρίου

1920, επανήλθε στον στρατό με τον βαθμό του Αντισυνταγματάρχου και συμμετείχε στην Μικρασιατική Εκστρατεία ως Επιτελάρχης της Μεραρχίας Ιππικού, τιμηθείς με το Χρυσούν Αριστείο Ανδρείας. Τον Οκτώβριο του 1923 τέθηκε εκ νέου σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία επανελθών το 1926 ως συνταγματάρχης. Την 10^η Οκτωβρίου 1935 ο Αντιστράτηγος Παπάγος ως αρχηγός του ΓΕΣ, μαζί με τους αρχηγούς του ΓΕΝ και του ΓΕΑ, Υποναύαρχο Δημήτριο Οικονόμου και Υποπτέραρχο Γεώργιο Ρέππα, υποχρέωσαν σε παραίτηση τον πρωθυπουργό Παναγή Τσαλδάρη. Τον διαδέχθηκε ο Αντιστράτηγος Παναγιώτης Κονδύλης, ο οποίος διεξήγαγε το δημοψήφισμα, για την επάνοδο του Βασιλέως Γεωργίου Β΄ (Νοέμβριος 1935).

Αρχιστράτηγος του ΟΧΙ.

Ο Παπάγος παρέμεινε στην θέση του Αρχηγού Στρατού και μετά την ανάληψη της εξουσίας από τον Ι. Μεταξά, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην πολεμική προπαρασκευή της χώρας. Από την θέση του Αρχιστρατήγου διηύθυνε τον πόλεμο κατά της Ιταλίας και της Γερμανίας, μέχρι την 23^η Απριλίου 1941, οπότε και παραιτήθηκε, αρνηθείς να μεταβεί με την κυβέρνηση στην Κρήτη και για να μην συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις παραδόσεως. Τον Ιούλιο του 1943 συνελήφθη από τους Γερμανούς ως αρχηγός της αντιστασιακής οργανώσεως «Στρατιωτική Ιεραρχία», μαζί τους Αντιστράτηγους: Κωνσταντίνο Μπακόπουλο, Ιωάννη Πιτσικά, Παναγιώτη Δέδε και Γεώργιο. Κοσμά. Οι συλληφθέντες στάλθηκαν σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως της Γερμανίας (Οράνιεμπουργκ, Φλύσσελμπουργκ, Νίντερντορφ) και κατέληξαν στο Νταχάου, όπου παρέμειναν μέχρι το τέλος του πολέμου(Μάϊος 1945).

Στρατάρχης.

Την 20^η Ιανουαρίου 1949, ο πρωθυπουργός Θεμιστοκλής Σοφούλης ανακάλεσε τον Στρατηγό Αλέξανδρο Παπάγο και τον διόρισε Αρχιστράτηγο, με τις γιγαντιαίες αρμοδιότητες που απαίτησε. Παρά τις αμφισβητήσεις που υπάρχουν για την προσφορά του, ο 66χρονος Παπάγος με τις δάφνες του έπους του 1940 και τις περγαμηνές από τον εγκλεισμό του στα γερμανικά στρατόπεδα συγκεντρώσεως, υπήρξε ένα είδος μεσσία για την πολεμική προσπάθεια του έθνους. Η επιβολή αυστηρότατης πειθαρχίας στο στράτευμα και η εκτέλεση άνευ ουδεμίας αντιρρήσεως των διαταγών του από τους διοικητές των σωμάτων στρατού, οι οποίοι ήσαν συντα-

γματάρχες, όταν ήταν αρχηγός στρατού, υπήρξαν αποφασιστικής σημασίας ενέργειες για την οριστική νίκη. Την 17^η Οκτ. 1949 η βουλή ομόφωνα, του απένειμε ισοβίως το βαθμό του Στρατάρχου του ελληνικού στρατού σε αναγνώριση των υπηρεσιών του προς την πατρίδα.

Πρωθυπουργός

Τον Μάιο του 1951 παραιτήθηκε από τον ενεργό υπηρεσία. Στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1951, κατήλθε ως αρχηγός του νεοϊδρυθέντος κόμματος του «Ελληνικού συναγερμού» λαβών ποσοστό 36,53%, χωρίς όμως να μπορέσει να σχηματίσει κυβέρνηση, ενώ στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1952 επέτυχε σαρωτική νίκη(έλαβε ποσοστό 49,9% και 238 έδρες επί συνόλου 300). Ο Γεώργιος Παπανδρέου εκλέχθηκε στην Αχαΐα, ως φιλοξενούμενος στους συνδυασμούς του «Ελληνικού Συναγερμού». Η διακυβέρνησή του χαρακτηρίστηκε από την δυναμική άνοδο της οικονομίας η οποία υπήρξε αποτέλεσμα:

- i. Της υποτιμήσεως της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής έναντι του δολαρίου το οποίο από τις 15.000 ανήλθε στις 30.000 δρχ. Η ισοτιμία διατηρήθηκε μέχρι το 1973, την ίδια ημέρα μετέτρεψε τις 1.000 δρχ. σε μία, και κατασκευάσθηκαν τα πρώτα μεταπολεμικά κέρματα.
- ii. Της προσελκύσεως επενδυτών.
- iii. Της αυξήσεως των εξαγωγών λόγω της υποτιμήσεως της δραχμής.
- iv. Της αναπτύξεως του τουρισμού
- v. Του κλίματος αποτελεσματικότητας και ασφάλειας που εγκαθίδρυσε η νέα κυβέρνησή.

Ο Παπάγος κλήθηκε να διαχειριστεί το κυπριακό πρόβλημα το οποίο είχε εισέλθει στη φάση του ένοπλου αγώνος της ΕΟΚΑ (Εθνική Οργάνωσις Κυπρίων Αγωνιστών), μετά την απόρριψη προσφυγής στον ΟΗΕ του αιτήματος της Ελλάδος για την παροχή αυτοδιαθέσεως στην Κύπρο. Τον Σεπτέμβριο του 1955 ξέσπασαν οι διωγμοί εναντίον των Ελλήνων της Κωνσταντινουπόλεως, λόγω του Κυπριακού. Κατά την διάρκεια της θητείας του συνελήφθη και καταδικάσθηκε σε θάνατο, το ηγετικό μέλος του παράνομου μηχανισμού του ΚΚΕ Νικόλαος Πλουμπίδης. Ο Αλέξανδρος Παπάγος προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες προς την πατρίδα τόσο ως στρατιωτικός, όσο και ως πολιτικός ηγέτης. Έζησε όλη του την ζωή με στρατιωτική λιτότητα, εντιμότητα, ανιδιοτέλεια, επιδεικνύοντας υψηλό αίσθημα ευθύνης κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

[5] Ο Μιχαήλ Κύρκος(1893 Σαμάκοβο της Ανατολικής Θράκης-1967 Αθήνα), υπήρξε δημοσιογράφος και πολιτικός και ο πατέρας του ιστορικού ηγέτου της αριστεράς Λεωνίδα Κύρκου. Το 1951 συμμετείχε στην ίδρυση της ΕΔΑ(Ελληνική Δημοκρατική Αριστερά), από την οποία όμως αποχώρησε λίγους μήνες αργότερα (συνεργάστηκε εκ νέου με την ΕΔΑ από το 1958 μέχρι το 1967). Είχε τρεις γιους, τον Κώστα, το δικηγόρο και δημοσιογράφο Τάκη και τον Λεωνίδα.

[6] Στις 9 Οκτωβρίου, 1944, λίγους μήνες πριν την Διάσκεψη της Γιάλτας οι δύο ηγέτες συναντήθηκαν στην Μόσχα. Ο Τσώρτσιλ πρότεινε η ΕΣΣΔ να έχει 90% επιρροή στην Ρουμανία και 75% στην Βουλγαρία, ενώ η Μεγάλη Βρετανία 90% στην Ελλάδα. Ο Τσώρτσιλ επίσης πρότεινε για την Ουγγαρία και την Γιουγκοσλαβία να έχουν αμφότεροι 50% επιρροή. Ο Τσώρτσιλ έγραψε τη συμφωνία με μπλε μολύβι σε μία χαρτοπετσέτα την οποία έδωσε στον Στάλιν, ο οποίος την υπέγραψε.

[7] Κατά το χρονικό διάστημα από 4 έως 11 Φεβρουαρίου του 1945, οι τρεις μεγάλοι νικητές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου(Ρούσβελτ, Τσώρτσιλ, Στάλιν) συναντήθηκαν στην Γιάλτα της Κριμαίας, προκειμένου να κατοχυρώσουν τα κέρδη τους και να εξασφαλίσουν τα συμφέροντά τους μετά την επικείμενη ήττα της Γερμανίας. Τα κύρια θέματα που συζητηθήκαν αφορούσαν τον διαμελισμό της Γερμανίας, την ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών(ΟΗΕ) και την δημιουργία σφαιρών επιρροής. Συμφωνήθηκε η καταβολή εκ μέρους της Γερμανίας, πολεμικών αποζημιώσεων ύψους 20 δισεκατομμυρίων δολαρίων, εκ των οποίων τα μισά θα ελάμβανε η ΕΣΣΔ(Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών). Ο Στάλιν συμφώνησε να κηρύξει τον πόλεμο εναντίον της Ιαπωνίας, 3 μήνες μετά την παράδοση της Γερμανίας με αντάλλαγμα τις Αλεούτιες νήσους, τη Σαχαλίνη, το λιμάνι του Πορτ Άρθουρ και τον έλεγχο της Μογγολίας.

[8] Την 12^η Μαρτίου 1947, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρρυ Τρούμαν, εκφώνησε ενώπιον των δύο σωμάτων του αμερικανικού κογκρέσου (γερούσια και βουλή των αντιπροσώπων), μια βαρυσήμαντη ομιλία, που έμεινε στην ιστορία ως «Δόγμα Τρούμαν». Το δόγμα αφορούσε τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν, για να εμποδίσουν την επέκταση της σοβιετικής κυριαρχίας στη Ελλάδα και την Τουρκία. Ο σκοπός του δόγματος αφορούσε: «Τήν πολιτική τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν τοὺς ἐλεύθερους λαοὺς, ποὺ ἀντιστέκονται στὴν προσπάθεια ὑποδουλώσεώς τους, ἀπὸ ἔνοπλες μειονότητες ἢ ἀπὸ ἐξωτερικὲς πιέσεις». Το δόγμα

κηρύχθηκε στην κορύφωση του πολέμου στη Ελλάδα για την καταστολή της κομμουνιστικής ανταρσίας. Τον Φεβρουάριο του 1947, η Βρετανία ζήτησε επισήμως από τις ΗΠΑ να επωμισθούν την υποστήριξη της Ελλάδος.

[9] Το Σύμφωνο της Βαρσοβίας (επίσημη ονομασία: Συνθήκη Φιλίας, Συνεργασίας και Αμοιβαίας Βοηθείας) ήταν η στρατιωτική συμμαχία των κομμουνιστικών κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Ιδρύθηκε από την ΕΣΣΔ την 14^η Μαΐου 1955 προς εξισορρόπηση προς το NATO.

[10] Την 12^η Ιουνίου 1976 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ως πρωθυπουργός σε αγόρευση του στο κοινοβούλιο είπε: «Η Ελλάς, οικονομικά, αμυντικά, πολιτιστικά και πολιτικά ανήκει την Δύση. Διαπραγματεύεται την ένταξή της στην Ενωμένη Ευρώπη, για την κατοχύρωση της δημοκρατίας, την ενίσχυση της ασφάλειας και την επιτάχυνση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως». Ο Ανδρέας Παπανδρέου ως αρχηγός της αξιωματικής αντιπολιτεύσεως, λίγες ημέρες μετά τοποθετήθηκε στο θέμα: «Η απόφαση για την ένταξη της Ελλάδος στην ΕΟΚ, πάρθηκε στο βωμό του **"Ανήκομεν εις την Δύση"**, εμείς λέμε η Ελλάς να ανήκει στους Έλληνες». Το τελευταίο αποτέλεσε κυρίαρχο σύνθημα του ΠΑΣΟΚ επί χρόνια.

ΤΕΛΟΣ.

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>